

Etxe-izen berriak arautzeko irizpideak

Criteria para la regulación de los nuevos nombres de casas

Critères de fixation des nouveaux noms de maisons

Criteria for regulating new house names

BIDART, Asier

Euskaltzaindiaren Onomastika batzordeko kidea

Noiz jaso: 2021-1-15

Noiz onartua: 2021-03-09

Euskera. 2020, 65, 2. 331-361. Bilbo
ISSN 0210-1564

Etxea jabetza pribatukoa izanik jabeak dauka etxeari izena ipintzeko erabakimena, alabaina hautua egiterakoan, inguruarekin bat egin gura bada, komeni da tokian tokiko hitzun komunitatearen ezaugarri soziolinguistikoak ezagutzea, momentukoak nahiz garai batekoak. XIX. mendearen erdialdetik honantz euskal etxe-izen berriak izendatzeko ohiko sistemaz kanpoko egiturak sortu ditu herriak han-hor-hemen. Lerrootan kasuistikarik nabarmenenak bilbatu ditugu bai eta etxe-izen berriak idazteko irizpide orokorrak eman ere; etxe-izena euskaraz jarri nahi duenari beti ere gidalerro eta gomendio erabilgarriak eskura ipiniz, hautatutako izendapenaren zuzentasun linguistikoa bermatua izan dezan.

Gako-hitzak: etxe-izen berriak, gomendioak, irizpideak, corpusa.

Siendo la vivienda un bien privado, corresponde a la propiedad la facultad de nombrarla, de ponerla un nombre. Pero si se quiere que dicha denominación sea acorde con el entorno, es conveniente conocer cuáles son las características sociolingüísticas de la comunidad de hablantes local, tanto actuales como antiguas. Desde mediados del siglo XIX, el pueblo ha ido creando estructuras ajenas al sistema tradicional de nombrar en euskera a las nuevas casas. En este artículo se han recopilado las casuísticas más destacadas, así como los criterios generales para la redacción de los nuevos nombres de casas. Se ha puesto a disposición de quien quiera poner a su casa el nombre en euskera directrices y recomendaciones útiles para garantizar la corrección lingüística de la denominación elegida.

Palabras clave: nuevos nombres de las casas, recomendaciones, directrices, corpus.

La maison étant un bien privé, c'est à son propriétaire que revient la décision de lui donner un nom. Mais si l'on souhaite que ce nom s'accorde bien avec son environnement, il est nécessaire de connaître les difficultés sociolinguistiques de la communauté locale de locuteurs, qu'elles soient présentes ou passées. Depuis le milieu du XIXe siècle, le peuple a créé des structures hors du système traditionnel d'attribution de noms basques des nouvelles maisons. Cet article présente les casuistiques les plus significatives, ainsi que les critères généraux d'écriture des nouveaux noms de maison. Celui qui souhaite donner à sa maison un nom basque dispose ici des lignes directrices et des recommandations utiles pour garantir la correction linguistique du nom choisi.

Mots-clés : nouveaux noms de maisons, recommandations, lignes directrices, corpus.

As houses are privately owned, owners decide how to name them, but when making that choice it is advisable to be aware of the sociolinguistic characteristics of the local speaking community, both current and past. From the middle of the nineteenth century onwards, towns have created structures outside the usual system for naming new Basque houses. We have compiled the most notable cases along those lines, as well as general criteria for giving new house names; whoever wants to give a house a name in Basque should always have access to useful guidelines and recommendations in order to guarantee the linguistic correctness of the chosen name.

Keywords: new house names, recommendations, criteria, corpus.

1. Sarrera

Ezertan hasi aurretik komeni da esku arteko gaiaren gaineko zenbait termino argitzea, ointoki beretik abiatu ezik erraz nahas baikaitezke. Etxe-izen modernoetarako *garaikide* berba eman izan da sarri, baina bere horretan, ez-lako argibide barik erabiliz gero, aro garaikideaz ari garela uler liteke, eta beraz, epe horretan eraikitako etxeen izenez. Hemen aztertuko diren etxe-izenak, baina, zatian modernoagoak dira, XIX. mendearen bigarren erdialdetik honakoak; eta euskarazkoak, edo euskarakotzat jo ditzakegunak bakarrik.

Bestetik, gogoraraztekoa da etxea jabetza pribatukoa dela eta horrexek berorrek bereizten duela bestelako toponimo-kategorietatik. Jabeak du erabakimena etxeari izena jartzeko, baina orekatsu uztartu behar da ondarea osatzen duten tradiziozko izenak babestearekin (lehengo etxeen kasuan) eta euskarak berezkoak dituen izendapen-moldeak zaintzearekin eta bultzatzearekin (etxe berrien kasuan). Nabarmentzekoa da Nafarroako legerian¹ nola jasotzen den etxe-izenaren defentsa. Halaber, gogoratu behar da toponimoen kasuan oro har –eta etxe-izenetan bereziki– Arartekoak ebatzitakoa,² hots, EAEko administrazioak behartuta daudela Euskararen Legean esaten dena betetzera, eta, ondorioz, euskal toponimoak euskaraz idatzi behar direla. Euskaltzaindiaren Onomastika batzordeak euskal etxe-izen berrien corpusa kontsultatu du, bai eta joera usuenak zein diren aztertu, eta, ondorioz, tipologia ezarri. Analisi horren helburua da etxe-izena euskaraz jarri nahi duenari gidalerro lagungarriak eta gomendio erabilgarriak eskuratzea, hautatutako izendapenaren zuzentasun linguistikoa bermatua izan dezan.

¹ 21/2019 Foru Legea, apirilaren 4koa, Nafarroako Foru Zuzenbide Zibilarren Kompilazioa edo Foru Berria aldatu eta eguneratzekoa. 127. legea: “Etxe Nafarrak bere izenez identifikatzen du bertan bizi den edo haren baliabideen mende dagoen erkidegoa edo familia-taldea [...]. Etxearen batasunari eta iraupenari eustea eta haren ondarearen eta izenaren defentsa jabeei dagokie, edo, bestela, jabetza tituluetan haren administrazioa esleitua edo erreserbatua dutenei”.

² 2015NI-1030-15 Ebazpena, uztailaren 14koa. “Hala, partikularra askea da egokitatzat jotzen duen grafia erabiltzeko bere etxea izendatzeko edo adierazteko orduan [...]. Euskararen erabilera herritarrentzat derrigorrezko ez izateak ez du galarazten erakundeak 10/1982 Legeari lotuta egotea, eta, zehazki, horren 10. artikuluan jasotako bi aurreikuspenei lotuta egotea; batetik, toki izenak jatorrizko hizkuntzan idatzi behar direla, eta, bestetik, zalantza egotekotan Euskaltzaindia izango dela erakunde aholku-emailea”.

1.1. Tradizioa (ohiko moldea)

Lan berriaz gaitza da euskarazko etxe-izen berriak izendatzeko han-he-mengo andre-gizonen sormena irizpidetzea, gerta baitaiteke, eta sarri hala izaten baita, zehaztasuna galtzea, eta zelan ez, orokortasunean erortzea, lekuan lekuko euskararen ezaugarri berezituak ukuilu-bazterrean zokoratuz. Argi dago, edozelan ere, etxe-izen berri askoren oinean inguruko erreferentzia geografikoak, leku-izenak, deiturak, goitizenak eta abar daudela, gure aurrekoek etxe-izenak izendatzeko erabili izan duten moldeari, zelan edo halan, eutsiz: *Altzetakoa*, *Asindegiondo*, *Bidegana*, *Elorduiena*, *Eskortalde*, *Garateborda*, *Goienetxe*, *Iturrietxea*, *Jangabarri*, *Larrapilborda*, *Olabideko*, *Usategi*... Alabaina, sortzen den izen berriaren erroa, hurreko nahiz urruneko izanik ere, ondo dokumentatuta egotea nahitaezko da, oikonimoak arautzeko erabili ohi diren irizpideak, unean-unean, behar den bezala aplikatzeko.

Lagungarria da, era berean, tokian-tokian egindako ikerketa-lanak kontsultatzea bai eta bertako hizkeraren bilakaera ezagutzea, osterantzean hasiera-hasieratik izen makurra sortu eta proposatuko da-eta. Getxoko toponimia-lanean, esaterako, *Adamenazar* etxe-izena proposatu da *la bieja*, *bieja* edo *la vieja* dokumentatu arren. Eta beste horrenbeste egin da *Maloenabarri* etxe-izenarekin. Arrazoizkoa da hartara, analogiaz, *Txulaenegoikoa* egitea **Txulaene Alta* etxe-izenerako. Edo *Txulaenebekoa* (Oiarzun) **Txulaene Baja*-rako. Saihestekoak dira, bestetik, ahozko erabileratik sortutako aldaera laburtuetatik eratutako etxe-izen berriak: *Larraga*, ahoz *Larra* > **Larrabarri* > *Larragabarri* (Lezama); *Oxinaga*, ahoz *Usina* > **Usinabarri* > *Oxinagabarri* (Zamudio). Edo, ikerketa-lanean aldaera bat proposatu eta gaur egun beste idazkera eta molde batez errotulatzeko *Martinauspogindeg*i (Oiarzun) > **Martin Expandeg*i; *Errokena* (Lezama) > **Errekone*...

1.2. Molde berria

Etxe-izenak eratzeko ohikoa izan den joeraren aurrez aurre “molde berria” dago, edo ezohikoa, terminologia bera erabiliz izenon sailkatzea erraztuko bada. Halere, salbuespenak salbuespen, molde berriko etxe-izenetarako, oikonimoak arautzeko erabili izan diren irizpideak aplikatzea proposatzen da.

Izango da aurrez adostutako erabakiren bat berrikusi edo moldatu beharra, molde berriko izenetako elementu gramatikalak eta euren arteko loturak artean nekez jaso direlako. Lantzean-lantzean, han-hor-hemengo etxe berrien izenetan, berbarako, izen berezirik gabeko egiturak dokumentatu dira: *Aldi Bat* (Mugerre), *Biak Bat* (Lasarte-Oria), *Den Bezala* (Zuraide), *Ez Da Goizegi* (Ahetze), *Hemen Hobeki* (Itsaso), *Souk eta Nik* (Azkaine)... Gutxitan dokumentatutako kasuistika izanik, orain artean behinik behin, konposizio horiek nahiz gainetikoak aztertu eta idazteko proposamena egin beharra dago. Gomendio hauek, beraz, hutsarte nabarrak argitzeko gogoz idatzi dira.

1.3. Grafia

Euskal toponimoak ikertzen, arautzen edo mapetan jartzen ari garenek espezifiko/generiko zatiketa darabilgu normaltasun osoz, ia egunero erabili ere, horrelakoetatik asago dagoenak banaketa horren esanahi zehatza ulertzen ez duen arren. Halandaze, berba bi partiketa horrezaz.

Oro har, euskarazko etxe-izen berriak Euskaltzaindiak oikonimoetarako ondu eta proposatu dituen grafia-irizpideen arabera idaztea gomendatzen da. Hala bada, osagai generikoa, izen arrunta izanik, Akademiaren idatz-arauen arabera idatziko da, eta izenen osagai espezifikoa, ostera, Bergarako biltzar ondoko erabakiei jarraikiz, ez da bete-betean euskara batuan erabiltzen den ortografiarekin idatziko. Hau da, osagai espezifikoen kasuan, berbarako, ez da *h*-a erabiliko, baldin eta ebakitzen ez bada: *Aizemendi* (Bergara), *Aizetxe* (Erandio), *Arrigain* (Garralda), *Egiondo* (Bergara)... Hasperenak, baina, bizirik dirau Ipar Euskal Herrian, nahiz eta han ere desagertzen ari den. Egokia da hasperenari eustea hala eginez gero, bai eta gaur egungo hizkeran galdu eta galtze bidean diren hasperenak etxe-izen berrien idazkeran jasotzea: *Hegiluze* (Landibarre), *Hegoalde* (Arboti-Zohota), *Oihanbide* (Arrangoitze), *Zaxpihaitzak* (Urdiñarbe)... Bestetik, *n* ($\rightarrow\tilde{n}$) *l* ($\rightarrow ll$) fonemen aldaera palataleki dagokienez, ahoskera hori dagokien kasuetan, egokia da hots palatalak adierazten dituzten grafiak jasotzea. Zuhurrena, beraz, tokian tokiko usadioari eustea da: *Agustiñamotxa* (Usurbil), *Expondagaña* (Etxalar), *Goikogaña* (Usurbil), *Ollarretxe* (Getxo), *Gaxtaña* (Mungia)...

Edozelan ere, izenaren grafia gaurkotu egingo da, Euskaltzaindiaren 137. arauan euskalkien idazkeraz esaten dena gogoan hartuta:³ *Aldatze-coa > *Aldatsekoa* (Mungia), **Angelena-echevarri* > *Anjelenaetxebarri* (Mungia), *Aránzazu-enea > *Arantzazuenea* (Andoain), *Arriluce > *Arriluze* (Getxo), *Asindegui-ondo > *Asindegiondo* (Andoain), *Echeve > *Etxebe* (*Lasarte-Oria*), *Goiz-argui > *Goizargi* (Usurbil), *Guernika > *Gernika* (*Ortzaize*)... Baina, toponimia arautzeko irizpideetan euskalkiez orain arte esandakoa gogoan harturik, arauzko hitz arrunten moldera eraman gabe: *Erreca-ondo > *Errekaondo* (*Zamudio*), *Ichasalde > *Itxasalde* (*Getxo*)...

Etxe-izen berrietan ager daitezkeen euskal toponimo zein deiturak egoki ematea da aholkua, Akademiak zehaztutako eran. Komeni da, gainera, tokian tokiko ikerketen datuak aintzat hartzea etxe-izen berriaren oinean leku-izen normatibizaturik balego. Deiturak agertzen diren kasuetan, Onomastika batzordeak onartutako deituren idazkera erabiltzea aholkatzen da: *Atseginolatzaena* (*Idiazabal*), *Urkixobaita* (*Donibane Lohizune*)...

Atal espezifikoak darabilgu toponimoa zehatz-mehatz izendatzen duen osagaia adierazteko. Oro har, toponimoaren izen berezia dela esan daiteke: *Aiestaenea*, *Elexalde*, *Elorsoro*, *Errekaundi*, *Kaminoazpi*, *Urepel*... eta generikoa, toponimoaren entitate geografikoaren izaera, modu orokorrean, adierazten duen osagaia. Eraikinetarako generikoak dira, besteak beste: *baserri*, *etxe*, *gasolindegi*, *institutu*, *kiroldegi*, *kultura(-)etxe*, *merkatari-tza(-)zentro*, *jatetxe*, *udaletxe*, *zahar(-)etxea*... eta izen berrien eragin-eremutik gertu dauden beste zenbait: *arropa(-)denda*, *bidai(-)agentzia*, *natura-parke*... Askotan, elkarren ondoan agertu ohi dira atal espezifikoak eta generikoa: *Kurtzea pilotalekua*, *Arrate zahar-etxea*, *Aireona etxea*, *Etxaburu dorrea*... Hala ere, elementu bien lotura ez da berebizikoa, eta, zenbaite-tan, generiko bako leku-izenak berdin-berdin erabil daitezke (*Aizemendi etxean*, baina *Aizemendin*; *Kurtzio kultura-etxean*, baina *Kurtzion*). Nahiz eta batzuetan, gutxitan egia esan, ezinbestean erabili behar: *San Joseren*

³ Adierazpeneko puntu hau bereziki: “1.3. **Forma egokiak erabiltzea.** Euskalkia erabiltzean, egoera eta eremua kontuan hartuta aukeratu behar dira formarik egokienak: eremu zabalerako, euskara batutik hurbil dauden formak, eta eremu mugatuagoetan, bertakoak ere bai”.

etxea, *Tximistako borda*. Batera nahiz bestera, **irizpide nagusia da toponimoaren elementu espezifikoa letra larriz idaztekoa eta generikoa letra xehez:**

Areximinieta ludoteka, Barrengoetxe liburutegia, Errota kulturgunea, Errotaurre kiroldegia, Etxerre hotela, Gallartzagaiti natura-parkea, Gandarotza institutua, Marilanda emakume feminista elkarte, Peruski elkarte, Ugestiaga baserria, Urrena kultura-etxea...

1.4. Tokian tokiko euskararen berezitasunak

Garrantzitsua da, era berean, lekuan lekuko euskalkiaren ezaugarri fonetiko-fonologikoak nahiz lexikoak etxe-izenetan errespetatzea eta tokiko aldaera bereizgarriak proposatzea, zenbaitetan euskara estandarretik urruntzen badira ere. Gomendioa, beraz, tokian tokikoa erabiltzea da. Baina, horretarako, komeni da literatura-tradizioa duten aldaera dialektalak kontuan hartzea; ez, ordea, idatzizko tradizioak izan ez eta eremu murriz batean soilik erabiltzen direnak. Hori neurtzeko, *Orotariko Euskal Hiztegia* kontuan hartzea da egokiena. Baztertzekoa da, esaterako, Nafarroa Behereko euskalkia Aramaioko etxe-izenetan erabiltzea edo Zuberoakoa Abaltzisketan. Corpuseko zenbait adibide jarraian:

- Aurre/Aitzin: *Aurrekoetxea* (Lezama), *Bidaurre* (Getxo), *Elizaitzina* (Arrueta-Sarikota)...
- Berri/Barri: *Anjelenaetxebarri* (Mungia), *Balangoberri* (Oronoz), *Basabarrri* (Erandio), *Garaburuberri* (Andoain), *Garaibarri* (Bakio), *Garateberria* (Lekorne), *Lurberri* (Azkaine)...
- Bista/Bixta: *Bistalai* (Lasarte-Oria), *Bixtaeder* (Ainhua), *Mendibixta* (Aiherra), *Mendibixtan* (Arboti-Zohota)...
- Eguzki/Iguzki: *Eguzkialde* (Amaiur), *Eguzkieder* (Bergara), *Iguzkirat* (Luhuso)...
- Gain/Gan: *Artatzagana* (Leioa), *Bidegain* (Bergara), *Etxegaina* (Arrangoitze), *Goikogaña* (Lasarte-Oria), *Urgana* (Erandio)...

- Jabego genitiboa; -(a)(r)ena, -enea: *Agirrena* (Getxo), *Arpidenea* (Oiarzun), *Begoenea* (Bardoze), *Bidetxenea* (Azpilkueta), *Bixenterena* (Aria), *Elorduina* (Erandio), *Larrabetzuena* (Leioa), *Larramendienea* (Irurita), *Motxoenea* (Aloze-Ziboze-Onizegaine), *Negartiena* (Erandio), *Neskatoenea* (Arizkun), *Pelloena* (Plentzia)...
- Soro/Solo: *Komensolo* (Zamudio), *Solondo* (Lezama), *Soroaldekoa* (Garralda)...
- Txiki/Txiker/Ttiki: *Arrosattikia* (Zubieta), *Bentattikia* (Etxalar), *Etzettikia* (Ahetze), *Etzettiker* (Burgi), *Txokotxiki* (Oiarzun), *Donitxenettikia* (Zubieta)...
- Txoko/Xoko: *Gure Xokoa* (Bardoze), *Txokomaitea* (Usurbil), *Txokotxiki* (Oiarzun), *Xoko-Xokoan* (Ziburu)...
- Txori/Xori: *Larratxori* (Hondarribia), *Txoriena* (Ajangiz), *Xoriekin* (Arrueta-Sarikota), *Xorikanta* (Ahetze)...
- Zuri/Xuri/Txuri: *Etzettxuri* (Usurbil), *Ettxexuria* (Ahetze), *Ettxezuri* (Getxo)...

Hizkera arruntean ohikoak diren bestelako gertakari fonetiko-fonologiko arrunt batzuk, ostera, ez dira aintzat hartuko molde berriko etxe-izenen idazmoldea proposatzerakoan: *Arpidenia > *Arpidenea* (Oiarzun), *Azkenian > *Azkenean* (Arbona), *Baratz Artia > *Baratzartea* (Hazparne), *Bi-yok-bat > *Biok Bat* (Oiarzun), *Biyon-echea > *Bion etxea* (Andoain), *Catalienia > *Katalienea* (Arbona), *Elisa-Ondua > *Elizaondo* (Ezpeize-Ündüreine), *Garai Gane > *Garaigana* (Lezama), *Gocho Gochua > *Goxo-goxoa* (Aloze-Ziboze-Onizegaine), *Iberretxe > *Ibarretxe* (Lezama), *Itasogane > *Itxasogana* (Getxo), *Larrabegane > *Larrabegana* (Lezama), *Lopekua > *Lopekoa* (Orbaizeta), *Txori-Artian > *Txoriartean* (Irun)...

Bestetik, bat egitearen ondorioz sortzen diren kontsonante, edo bokal multzoak, euskal fonologiaren arauen arabera moldatuko dira: *Amets+leku* > *Amesleku* (Lekuine), ez *Ametsleku; *Haitz Pia > *Haizpea* (Garindaine), ez *Haizpea etab. Hala ere, toponimian horren arrunta den bokalen bat egitea ez da, halabeharrez, automatiko egingo. *Bidealde* (Getxo, Goizueta,

Ainhoa), *Bidearte* (Getxo, Lezama), baina *Bidaurre* (Getxo) edo *Bidarte* (Bidarte). Bokal bera errepikatzen denean bakarrera ekartzea gomendatzen da, betiere leku-izena hitz bakarrean idaztea proposatzen bada. Ikus 2.1.: *Bista Alai > *Bistalai* (Lasarte-Oria), *Haitza Azpian > *Haitzazpian* (Azkaine), *Héguia Aldé > *Hegialde* (Amorotze-Zokotze), *Ithuria Alde > *Ithurrialde* (Mugerre), *Aire Eder > *Aireder* (Behauze), *Etxe Ederra > *Etxederra* (Erandio), *Mendi Ituíria > *Menditurria* (Elizondo)...

Garbi dago tentuz eta neurritz egin beharreko arautzea dela, baina argi dago lekuan lekuko hizkuntza-ezaugarriek inon tokirik izatekotan leku-izenaren osagai espezifikoan daukatela.

1.5. Exotoponimoen erabilera etxe-izenetan

Euskal Herriko leku bat izendatzeko, exotoponimoak erabiltzean idazke-
ra egokitzeko ohitura dago, *Antekera* (Gorliz), *Aljexira* (Igantzi), *Arjel* (Donostia), *Bartzelona* (Luzaide), *Kordoba* (Erratzu), *Jibraltar* (Hernani), *Sibilla* (Donostia), *Tuniz* (Ituren), *Xibaltar* (Donapaleu) etab. Molde horretako toponimiak euskaraz emango ditugu eta exotoponimiaz Euskaltzaindiak emandako irizpide eta gomendioak kontuan izango ditugu, bai eta euskal tradizio toponomastikoa ere: *Gurugu*, *Sebastopol*...

1.6. Etxe-izen berriak izendatzeko gomendioak

Nork bere gogoaz etxegile dabilenak beti dauka estimuan zenbait jarraibide edo aholku izanari izena jartzerakoan, ondo eginaren pagua izenera eramán guran. Horrelakoetan, gomendio orokorra inguruko toponimia oinarri hartuta ondarea babesten duen izena jartzea da. Landa-eremu batean inguru fisikoarekin bat egiten duen etxea eraikitzen bada, gomendatzekoa da ondarearen parte diren leku-izenak iraunaraztea eta bazterrerara ez uztea, eta, hortaz, tokian tokiko toponimo jatorrak kontuan hartzea lehenik. Hona funtsezko zenbait gomendio:

- a. Etxea eraikiko den lekuaren izena.

- b. Inguruko etxe-izenetatik eratorritako izena (inguruan ohitura hori baldin badago), *-berri/barri*, *-goiko*, *-beko*, *-aldeko*, *-aurreko*, *-osteko*, *-atzeko* edo horrelako osagaiak erabiliz.
- c. Erabili egungo grafia akademikoa.
- d. Baztertu deklinabide-atzizkiz bukatzen diren izenak, nahasgarriak izateaz gain, deklinatzean erabilgaitzak baitira: *Eguzkiratz*, *Errekagaintetik*, *Euripean*, *Gure Izerditik*, *Iretargibegira*, *Mendimagalean*, *Nire Eskuz*...
- e. Euskalkiari dagozkion hitzez baliatzea izen berria sortzean. Hau da, ez da egokia euskalki batek berezko dituen hitzak bere eremutik kanpo erabiltzea; konparaziorako, *Ekibegi* edo *Etxettiþia* Larrabetzun edo *Burdibide* edo *Kaleondoa* Izturitzen.
- f. Oikonimoan jabea ageri den kasuetan (izena, deitura, lanbidea...), inguruko atzizki-sistemaz (jabego genitiboaren hondarkia, *-baita*...) baliatu: *Andrexenea* (Behobide), *Anitaenea* (Kanbo), *Eduardorena* (Garaio), *Galtzagorribaita* (Senpere), *Gartxitonea* (Etxalar), *Jesusena* (Armintza), *Maitenabaita* (Ziburu), *Maittonea* (Etxalar)...

2. Molde berriko etxe-izenak idazteko proposamen-irizpideak

Azken mendean, ohiko bihurtu da etxe berriak izendatzeko sistema berriak erabiltzea, eta, ondorioz, irizpideak gaurkotu behar dira izenak egoki idazteko. Sistema zaharrarekin bat ez datozen kasuetan, irizpide hauek erabiltzea gomendatzen da:

2.1. Hitz batean idaztea proposatzen da

2.1.1. Izena (arrunta eta berezia): beste ezelako elementu barik dokumentatu denean.

Aitzol (Bergara), *Alazne* (Getxo), *Aldapa* (Lezama), *Atsedan* (Hondarribia), *Eguzki* (Usurbil), *Irati* (Orbara), *Iturri* (Aria), *Itzal*

(Eskiula), *Izarra* (Getaria), *Kitolis* (Mugerre), *Lilia* (Getaria), *Mendia* (Hiriberri), *Txistu* (Etxalar)...

Bai eta izena + eratorpen-atzizkia kasuak ere:

Aizetsu (Andoain), *Amatxo* (Barkoxe), *Erdizka* (Mugerre), *Etxebe* (Lasarte-Oria), *Izarpe* (Lezama), *Laketgarri* (Hazparne), *Mendaurpe* (Ituren)...

2.1.2. Izena, izenondoa, adberbioa, etab. + deklinabide-atzizkia: beste ezelako elementu barik dokumentatu denean. Hala ere, etxe-izena sortzeko bide hau ez da gomendagarria. Ikus. 1.6.d. puntua.

Azkenean (Arbona), *Denekin* (Sara), *Elgarrekin* (Arrangoitze), *Iguzkirat* (Luhuso), *Lagunentzat* (Arbona), *Xoriekin* (Bardoze) ...

2.1.3. Izena + izenondoa, izena, adberbioa, aditza, etab.: tartean deklinabide-hondarkirik ez bada.

Aizeona (Erandoio), *Aldasbarrena* (Erandoio), *Amesleku* (Lekuine), *Azkorrieder* (Hazparne), *Bideondoa* (Bidarra), *Birjinetxe* (Etxebarri), *Etxemaite* (Usurbil), *Etxezuri* (Getxo), *Haizeleku* (Ainhoa), *Ikusteder* (Irun), *Iriondo* (Almandoz), *Ithurrialde* (Mugerre), *Itsasobista* (Arrangoitze), *Iturrieder* (Gorliz), *Jardinetxe* (Zamudio), *Larrapilborda* (Etxalar), *Mendibidea* (Etxalar), *Neguetxea* (Gernika-Lumo), *Tximistondo* (Etxalar)...

2.1.4. Zenbatzaileak + atzizkia, izena, etab.: tartean deklinabide-hondarkirik ez bada.

Bianaia (Goizueta), *Biena* (Arrangoitze), *Bigarrena* (Arbona), *Biona* (Usurbil), *Hirurena* (Biarritz), *Hirukantoin* (Mugerre), *Hiruzedarriak* (Mugerre), *Irugazteak* (Oiartzun), *Iruiturri* (Lekaroz), *Lauaizeak* (Etxalar), *Lauaterpe* (Lasarte-Oria), *Laubide* (Ajangiz)...

2.1.5. Izenordainak + atzizkia, izena, etab.: tartean deklinabide-hondarkirik ez bada.

Gubiena (Ainhoa)...

2.1.6. Lekuzko morfema genitiboak espezifikokoaren eta generikoaren arteko lotura egiten badu.

Aurrekoetxe (Erandio), *Burdingoikoaldea* (Getxo), *Gainekoetxea* (Beskoitze), *Goikoaldatsea* (Etxalar), *Goikogaña* (Lasarte-Oria), *Goi-zekoiguzkiari* (Irisarri), *Iguzkikoetxea* (Ahatsa-Altzieta-Bazkazane), *Mendikoetxea* (Orbaizeta), *Primaderakolorea* (Senpere), *Urtekoetxea* (Elizondo), *Otsobidekoetxea* (Abaurregaina)...

2.1.7. *-baita* leku-atzizkia aurreko izenari lotuta dagoenean.

Amatxibaita (Azkaine), *Artolabaita* (Behobide), *Bergarabaita* (Behobide), *Galtzagorribaita* (Senpere), *Indianobaita* (Urdazubi), *Juanbaita* (Doneztebe), *Lizardibaita* (Lesaka), *Maitenabaita* (Ziburu), *Malakabaita* (Azkaine), *Urdinbaita* (Lesaka)...

2.2. Tarteko marratxoak idaztea proposatzen da

2.2.1. Bikoiztapen indargarriak eta bikote-hitzak (25. araua, II.2):

Anai-arrebak (Ziburu), *Emeki-emeki* (Ezpeleta), *Gain-gañean* (Irun), *Gorri-gorria* (Bidarrai), *Gozo-gozoa* (Aloze-Ziboze-Onizegaine), *Ixil-ixila* (Bidarte), *Nire-nirea* (Hondarribia), *Txoko-txokoan* (Ziburu), *Txuri-beltz* (Getaria)...

2.2.2. Bi pertsona-izen, abizen... edo gehiagoren batuketaz sortutakoa.

Erdotzain-Egino (Orbaizeta), *Fermin-Lorea* (Abaurregaina), *Karlos-Lorea* (Abaurregaina), *Loperena-Muxika* (Orbaizeta), *Txapar-Zabaltza* (Orbaizeta), *Ugarte-Olaeta* (Gorliz), *Zabala-Bizkai* (Orbaizeta)...

2.3. Banan idaztea proposatzen da 'Espezifikoa Espezifikoa' egitura

Oharra: Atal espezifikoko osagai guztiak letra larriz hasita idatziko dira.

2.3.1. Hitz batean emanez gero, esangura erabat aldatzen denean.

Bi Izar (Lasarte-Oria), eta ez **Bizar*; *Gu Hau* (Lasarte-Oria), eta ez **Guau*...

2.3.2. Izenordain genitiboa + izena egiturak.

Ene Desira (Arrangoitze), *Gure Ametsa* (Arano, Barkoze, Berriz, Elizondo, Goizueta, Hondarribia, Irun Lekuine, Narbarte, Oiartzun, Orbaizeta, Usurbil), *Gure Atherbea* (Beskoitze), *Gure Aterpe* (Irun), *Gure Babesa* (Andoain), *Gure Borda* (Lasarte-Oria), *Gure Egoitza* (Arbona), *Gure Eguzkilore* (Oiartzun), *Gure Etxea* (Andoain, Donamaria, Lasarte-Oria, Lezama, Usurbil), *Gure Itzala* (Etxalar), *Gure Kuluxka* (Irurita), *Gure Ohantzea* (Arrangoitze), *Gure Xokoa* (Bardoze), *Zure Etxea* (Irun)...

2.3.3. Izena, izenordaina, etab. + deklinabide-atzizkia (lekuzko morfema genitiboa, edutezko genitiboa) + izena, izenordaina, etab.

Aitari Esker (Biriatu), *Biak Bat* (Lasarte-Oria), *Etxean Niz* (Hiriburu), *Guretzat Ongi* (Ezpeleta), *Irurak Bat* (Getxo), *Txoriak Kantuz* (Ahetze), *Zazpiak Bat* (Irurita)...

2.3.4. Interjekzioetatik sortutakoak.

Agur Deneri (Senpere), *Agur Maria* (Bidarte), *Egun On* (Hondarribia), *Mila Esker* (Senpere) *Ongi Etorri* (Irun, Sunbilla)...

2.3.5. Adizkiak tarteko dauden sintagmak.

Aski Da (Bokale), *Aski Zaut* (Itsasu), *Den Bezala* (Zuraide), *Ez Da Goizegi* (Ahetze), *Emak Bakea* (Baigorri), *Etxean Niz* (Hiriburu), *Hemen Gira* (Itsasu), *Nik Nahi Nuena* (Leaburu)...

2.3.6. Adberbioa + izena, izenondoa, etab. bezalakoak.

Beti Alai (Usurbil), *Beti Argi* (Amendüze-Unaso)...

2.4. **Banan idaztea proposatzen da ‘Espezifikoa generikoa’ egitura**

Oharra: Osagai espezifikoa letra larriz hasita idatziko da, osagai generikoa xehez.

2.4.1. Izena etab. + edutezko genitiboa + izena egiturak.

Aitaren etxea (Basusarri), *Amaren etxea* (Lezama), *Apezaren etxea* (Zubieta), *Arotzaren etxea* (Zubieta), *Arrubarrenaren etxea* (Getxo),

Brunoren etxea (Etxalar), *Elenaren etxea* (Elizondo), *Guardaren etxea* (Etxalar), *Lamsfusen etxea* (Etxalar), *Medikuaren etxea* (Ituren), *Salbadoraren etxea* (Etxalar), *Orradreren etxola* (Arizkun), *Rafaelen etxea* (Aria), *Romanen etxea* (Etxalar)...

Bada, hala ere, jabego-genitiboa erabiltzerik eta toponimoa hitz bakarean ematerik:

Aitarena (Basusarri), *Amarena* (Lezama), *Argiñenea* (Doneztebe), *Arrubarrenarena* (Getxo), *Brunorena* (Etxalar), *Elenarena* (Elizondo), *Guardarena* (Etxalar), *Lamsfusena* (Etxalar), *Salbadorarena* (Etxalar), *Orradrerena* (Arizkun), *Rafaelena* (Aria), *Zurgiñenea* (Zubieta)...

2.4.2. Lekuzko morfema genitiboa + *borda*, *benta* generikoa.

Antsoneko borda (Azpilkueta), *Altxuneko borda* (Ituren), *Apezuneko borda* (Doneztebe), *Azkarateko borda* (Zubieta), *Ikatzeleko benta* (Arizkun), *Iturregiko borda* (Erratzu), *Jaumesaltsuko borda* (Ituren), *Lezetako borda* (Arizkun), *Olako borda* (Etxalar), *Tximistako borda* (Etxalar)...

3. Bestelako gertaerak

Azterketa honetarako beren-beregi batutako corpusean izen generikoa bereiz ematen den multzo bat dokumentatu da. Batzuetan erdarazko *villa* ageri da espezifikoa aurrean; beste batzuetan, ostera, *etxe(a)* atzean. Bizuetan izen espezifikotik bereizita.

3.1. *Etxe(a)* terminoa, ezelako kasu-markarik gabe, izenari lotzea egitura zaharra da, bai kokapena adierazteko: *Aurteneche* (Zamudio, 1692), *Barrenechea* (Laukiz, 1704), *Goieneche* (Larrabetzu, 1825), *Larrechea* (Lezama, 1646); bai jabetza adierazteko: *Mirandaecha* (Ordizia, 1768), *Seroraecha* (Derio, 1796), *Vachilereche* (Urduliz, 1704), *Yssassagaecha* (Ordizia, 1568). Hala ere, badirudi, Euskal Herrian gehien zabaldu den sistema leku-nahiz jabego-genitiboaren kasu-markak espezifikoa gehitzea izan dela: *Adamena* (Getxo), *Adamenea* (Ahetze), *Agedaenekoa* (Muxika), *Alontsorenekoa* (Zizur), *Bergantzena* (Amurrio), *Mirandaenea* (Hondarribia), *Mirandarena* (Eritze, Ibero).

Etxe(a) generikoa izen espezifikokoaren ostean ageri denean etxe-izena normatibizatzeke hiru aukera proposatzen dira:

3.1.1. *Etxe(a)* generikoa espezifikokoari dautsala:

Baigorrietxe(a) < *Baigorri etxea (Irurita); *Bidegainetxe(a)* < *Bidegain etxea (Bergara); *Eguzkietxe(a)* < *Eguzki etxea (Irurita); *Ezkerretxe(a)* < *Ezker etxea (Burgi); *Leiretxe(a)* < *Leyre etxea (Etxebarri); *Lekuonaetxe(a)* < *Lekuona etxea (Goizueta); *Oiaraetxe(a)* < *Oiara etxea (Errazu); *Pardixetxe(a)* < *Pardix etxea (Orbaizeta); *Petraetxe(a)* < *Petra etxea (Burgi); *Urdozetxe(a)* < *Urdoz etxea (Erratzu); *Urkixetxe(a)* < **Urkijo etxea(a)* (Getxo).

3.1.2. Zenbait kasutan, espezifikoa pertsona izena, deitura edo ezizena denean, Euskal Herrian ohikoa den leku- nahiz jabego-genitiboaren kasu-markak gehituz espezifikokoari: *-(a)(r)ena*, *-enea* edo *-(en)(e)koa*. Kasu honetan, tokian tokiko aldaera erabiltzea da gomendio nagusia.

Baigorrienea < *Baigorri etxea (Irurita); *Leirenekoa* < *Leyre etxea (Etxebarri), *Lekuonarena*, *Lekuonaenea* < *Lekuona etxea (Goizueta); *Leirena*, *Urkixoena* < *Urkijo etxea (Getxo)...

3.1.3. Espezifikoa bakarrik ematea, *etxe(a)* osagai galduz:

Baigorri < *Baigorri etxea (Irurita); *Bidegain* < *Bidegain etxea (Bergara); *Leire* < *Leyre etxea (Etxebarri)...

3.2. Euskarazko izen espezifikokoaren aurrean *Villa* ageri diren kasuak.

Zenbaitzuetan *villa* terminoa erabili izan da euskarazko espezifikokoaren aurretik etxe berriak izendatzeko. Sarritan erdal izenak dira, eta gure eremutik kanpo leudeke, hala nola: *Villa Bella* (Eibar), *Villa Castilla* (Getxo), *Villa Girasol* (Hondarribia), *Villa Suso* (Gasteiz)... Baina, beste batzuetan, *villa*-rekin batera euskarazko terminoa dokumentatu da: *Villa Atsedan* (Hondarribia), *Villa Ederra* (Getxo)...

Izenok normatibizatzeke proposamen bi leudeke:

3.2.1. Egitura bere horretan mantentzea, beti ere euskarazko terminoa euskal grafia ekarrira eta agirian bertan etxe-izen berrien idazkerarako jaso diren proposamen-irizpideak jarraituta.

Villa Agirre < *Villa Aguirre (Getxo); *Villa Aizeder* < *Villa Aice Eder (Hondarribia); *Villa Anjelitatxo* < **Villa Angelitacho* (Hondarribia); *Villa Donostia* < *Villa Donosti (Gartzain); *Villa Esperantzaxipia* < **Villa Esperanza Txipia* (Elizondo); *Villa Gure Ametsa* (Irun); *Villa Izarzuri* < *Villa Izar-Zuri (Hondarribia); *Villa Ondargain* < *Villa Ondar-gain (Hondarribia); *Villa Plaialde* < *Villa Play-alde (Hondarribia); *Villa Txiki* < *Villa-chiqui (Usurbil); *Villa Txingurri* < *Villa Chingurri (Hondarribia); *Villa Urkixo* < *Villa Urquijo (Getxo); *Villa Urondo* < *Villa Ur-Ondo (Hondarribia).

3.2.2. 3.1.2 atalean adierazi den moduan, leku- nahiz jabego-geniti-boaren kasu-markak gehitu dakizkioke espezifikoiari: *-(a) (r)ena*, *-enea* edo *-(en) (e)koa*. Kasu honetan, tokian tokiko aldaera erabiltzea da gomendio nagusia.

Agirrena < *Villa Aguirre (Getxo); *Ainaraenea* (Hondarribia); *Anjelitaxoenea* < **Villa Angelitacho* (Hondarribia); *Aritzegienea* < *Villa Ariztegi* (Elizondo)...

3.2.3. Izen espezifikoa huts-hutsik ematea: *Aizeder* < *Villa Aice Eder (Hondarribia); *Gure Ametsa* < **Villa Gure Ametsa* (Irun), *Izarzuri* < *Izar-Zuri (Hondarribia), *Ondargain* < *Villa Ondar-gain (Hondarribia).

4. Corpusa

Proposatzen diren idazkera egokiak letra lodiz nabarmendu dira. Desegokiak, berriz, hasieran izartxoak dute. Hurrenkera honetara bilbatu da Euskal Herriko etxe-izen berrien lagin bat.

A: **Abadena** (Armintza). **Abialai** < *Abi-alai (Ajangiz). **Aburtobarri** (Mungia). **Adixkidetasuna** < *Adichkidetasuna (Bidarte). **Agirrena** < *Aguirrena (Getxo). **Agur** (Azkaine). **Agur Deneri** (Senpere). **Agur Maria** (Bidarte). **Agustiñamotxa** < *Agustiña motxa (Usurbil). **Aiartza** < *Ayartza (Getxo). **Aiestaenea** (Izaba). **Ainhoa** (Etxalar). **Aireder** < *Aire Eder (Behauze). **Airemalda** < *Aire-Malda (Hazparne). **Aireona** (Bardoze) < *Aire Ona (Ahatsa-Altzieta-Bazkazane) | *Airé Ona (Arrueta-Sarrikota) | *Aire-Ona (Azkaine). **Aitarena** (Zuraide, Orbaizeta, Basusarri).

Aitari Esker (Biriatu). **Aitzol** (Bergara). **Aizealde** < Haize-alde (Irun). **Aizeleku** < *Haizeleku (Lekaroz). **Aizemendi** (Bergara). **Aizeona** < *Aize Ona (Erandio). **Aizetsu** (Andoain). **Aizetxe** (Erandio). **Aizgain** < *Aitzgain (Bergara). **Aizgana** < *Aizgane (Getxo). **Aizgoien** (Getxo). **Aizparre-berri** < *Nueva Aizparrenea (Usurbil). **Alaitxoko** (Irun). **Alangobarri** (Getxo). **Alazne** < *Alasne (Getxo). **Albaeder** < *Alba Eder (Ziburu). **Alboika** (Getxo). **Aldalurttikia** (Etxalar). **Aldapa** < *Aldape (Lezama). **Aldasbarrena** < *Aldazbarrena (Erandio). **Aldatsekoa** < *Aldatzecoa (Mungia). **Aldibat** < *Aldi Bat (Mugerre). **Alkortaenea** (Zizurkil). **Alt-xu-neko borda** (Ituren). **Altzagaetxe** < *Alzaga-eche (Mungia). **Altzat** (Orbaizeta). **Altzatekoa** (Orbaizeta). **Amaikaizerdi** < *Amaika-Izerdi (Irun). **Amaliena** (Mungia). **Amalur** (Amaiur) < *Ama Lur (Bidarte). **Amandrena** (Getxo). **Amarena, Amaren etxea** < *Amaren Etxea (Lezama). **Ama-ri Esker** (Hendaia). **Amatxibaita** < *Amatchi-Baita (Azkaine). **Amatxo** < *Amacho (Barkoxe). **Amatxonea** < *Amachonea (Hondarribia). **Amesleku** < *Amets Leku (Lekuine). **Ametzola** < *Ametsola (Garralda). **Amezialde** (Elbete). **Amonanea** < *Amonania (Oiartzun). **Anai-arrebak** < *Anai Arrebak (Ziburu). **Anaiarte** < *Anai-Artea (Aiherra). **Anaien etxea** < *Anaienetxea (Abaurrepea). **Anaiena** (Getxo). **Analur** < *Ana-Lur (Andoain). **Andrexenea** < *Andrechenia (Behobide). **Anitaenea** < *Anita-Enia (Kanbo). **Anjelenaetxebarri** < *Angelena-echevarri (Mungia). **Antsoneko borda** (Azpilkueta). **Apezaren etxea** (Zubieta), **Apezene-ko borda** (Doneztebe). **Aphalena** < *Aphal Ena (Kanbo). **Aranbera** (Etxalar). **Arangora** (Etxalar). **Arantaberria** < *Aranta Berria etxea (Gartzain). **Arantzazueña** < *Aránzazu-enea (Andoain). **Arbiaska** < *Arbi-Aska (Leioa). **Argia** (Bardoze). **Argieder** < *Argi Eder (Azkaine). **Argieder** (Bardoze eta Etxalar). **Argiñenea** (Doneztebe), **Argiola** (Erandio). **Argizabal** < *Argi Zabal (Hazparne) | *Argi-Zabal (Lehuntze) | *Argui Zabal (Martxueta). **Aritzetxea** (Elbete) < *Haritzetxea (Elbete). **Arizgain** (Bergara). **Ariztegi** (Elizondo). **Arkialdenea** (Elizondo). **Arotzaren etxea** (Zubieta). **Arotzetxea** (Elizondo) < *Arotz Etchea (Amendüze-Unaso). **Arotzondoa** (Elizondo). **Arpidenea** < *Arpidenia (Oiartzun). **Arranobel-tza** < *Arrano beltza (Burgi). **Arrasate** (Etxalar). **Arretxeberria** (Etxalar). **Arrigain** < *Harrigain (Garralda). **Arrigorri** < *Harrigorri (Garralda). **Arriluze** < *Arriluce (Getxo). **Arrosattikia** (Zubieta), **Arroseaberria**

(Etxalar). **Arruebarrenarena**, **Arruebarrenaren etxea** < *Arruebarrenaren etzea (Getxo). **Artatzagana** < *Artaza-Gane (Leioa). **Artizarra** (Behorlegi). **Artolabaita** < *Artola-Baita (Behobide). **Asindegiendo** < *Asindegui-ondo (Andoain). **Askagaina** (Hiriberri). **Askalategi** (Getxo). **Aski Da** (Bokale). **Aski Zaut** < *Aski-Zaut (Itsasu). **Astargia** (Abaurregaina). **Astorkiren etxea** < *Astorkiren-etxea (Getxo). **Atherbeona** < *Atherbe Ona (Hazparne). **Atseginolazaenea** < *Aseguinolazaenea (Ibaizabal). **Atzealdea** < *Atche Aldea (Arrangoitze). **Aurarena** (Abaurrepea). **Aurrekoetxe** < *Aurreko Etxe (Erandio). **Aurrekoetxea** < *Aurreko-Echea (Lezama). **Aurtenetxe** < *Aurten etxe (Lezama). **Axkoenea** < *Achko Enia (Arrangoitze). **Azkarateko borda** (Zubieta). **Azken Hauta** < *Asken-Hauta (Hazparne). **Azkenean** < *Azkenian (Arbona). **Azkilarrea** < *Azkilarrea (Arantza). **Azkorrena** < *Askorrena (Gorliz). **Askorribide** (Getxo). **Azkorrieder** < *Azkorri Eder (Arrangoitze).

B: **Bagordialde** (Elizondo). **Baigorri**, **Baigorrienea**, **Baigorrietxea** < *Baigorri etxea (Iruirita). **Bakarrik** (Erandio). **Bakea** (Arboti-Zohota). **Bakeder** < *Bake-eder (Getxo). **Bakeona** < *Bake Ona (Azkaine). **Balangoberri** (Ornoz). **Baratzartea** < *Baratz Artia (Hazparne). **Baratze** (Abaurregaina). **Baratzeondoa** < *Baratze-Ondoa (Itsasu). **Barneuhartea** < *Barne Uhartia (Aiherra). **Basabarri** (Erandio). **Basaltzu** (Getxo). **Basauriondo** (Erandio). **Bautixtenea** (Etxalar). **Baztan** (Lezama). **Baztandarra** (Iruirita). **Bazterreder** < *Baster Eder (Aiziritze). **Bazterretxea** (Etxalar). **Begaizu** (Iruirita). **Begieder** (Iruirita). **Begoenea** (Bardoze). **Bekolanda** < *Beheko landa (Goizueta). **Bekostatua** < *Beheko ostatua (Oiartzun). **Bentaberri** < *Benta berri (Arano). **Bentaondo** (Zizurkil). **Bentattikia** (Etxalar). **Beresalde** (Getxo). **Bergarabaita** < *Bergara Baita (Behobide). **Beroki** (Garralda). **Berri-berria** (Haltsu). **Beti Alai** < *Beti Alay (Usurbil). **Beti Argi** < *Beti Árgi (Amendüze-Unaso). **Bi Izar** (Lasarte-Oria). **Biaitzak** < *Bi-Aitzak (Biriatu). **Biak Bat** (Lasarte-Oria eta Iruirita). **Bianaia** < *Bi anai (Goizueta). **Bianaiek** < *Bi Anaiek (Azkaine). **Bidarte** (Getxo eta Galdakao). **Bidartea** (Amaiur). **Bidaurre** (Getxo). **Bidealde** (Getxo eta Goizueta) < *Bide-Alde (Ainhua). **Bidearte** (Getxo eta Lezama). **Bideartea** (Arizkun) < *Bide Artea (Hazparne). **Bidebitarte** < *Videbitarte (Zamudio). **Bidegain**, **Bidegainetxea** (Getxo, Goizueta eta Iruirita).

ta) < *Bidegain etxea (Bergara). **Bidegana** < *Bidegane (Getxo, Lezama eta Zamudio). **Bideganea** < *Bidegania (Arüe-Ithorrotze-Olhaibi). **Bideondo** (Zizurkil eta Andoain) < *Bide-Ondo (Lezama) | *Bide-ondo (Zamudio). **Bideondoa** (Bardoze) < *Bide Ondoa (Bidarra). **Bidetxe** < *Bideche (Lezama). **Bidetxenea** (Azpilkueta). **Biena** (Barkoze) < *Bi Ena (Arrangoitze). **Bieskuz** < *Bi-Eskuz (Senpere). **Bigarrena** (Arbona). **Bikarmen** < *Bi Karmen (Irun). **Bilbaoena** < *Bilbao-ena (Gorliz). **Billabasoena** < *Villabasoena (Mungia). **Biok Bat** < *Biyok-bat (Oiartzun). **Bion etxea** < *Biyon-echea (Andoain). **Biona** (Usurbil eta Goizueta). **Birjinetxe** < *Virgineche (Etxebarri). **Bistaeder** (Arizkun) < *Vista-eder (Usurbil) | *Vistaeder (Donibane Lohizune). **Bistalai** < *Bista Alai (Larsarte-Oria) | *Vista alai (Usurbil). **Bistaona** < *Viste-ona (Zamudio). **Bixenterena** (Aria). **Bixtaeder** < *Bichta Eder (Ainhoa) | *Bista Eder (Amendüze-Unaso) | *Bistaeder (Bardoze) | *Bitcha Eder (Azkaine) | *Bixta-Eder (Aiherra). **Bixtaederra** < *Bichta Ederra (Arrangoitze). **Bolondo** (Amaiur). **Bolubarri** < *Bolu-Barri (Lezama). **Bordaberri** (Arano). **Bosgarrena** (Getxo). **Botika** < *Botica (Mungia). **Brunorena, Brunoren etxea** (Etxalar). **Buenabistaberri** (Irun). **Burdinbitarte** < *Burdin-bitarte (Getxo). **Burdingoikoalde** < *Burdingoico-alde (Getxo). **Buztingorri** (Etxalar).

D: **Dantzariak** (Zuraide). **Den Bezala** (Zuraide). **Denekin** (Sara), **Doniene** (Getxo), **Domintxenetikia** (Zubieta)...

E: **Ederki** (Basusarri): **Ederrena** (Bergara). **Ederrenea** < *Eder Enia (Itsasu). **Eduardorena** (Garaio). **Egialai** < *Egi Alai (Oiartzun). **Egiane** < *Egiania (Oiartzun). **Egiaurre** < *Eguiaurre (Mungia). **Egieder** < *Egi Eder (Oiartzun). **Egiondo** < *Egi Ondo (Oiartzun). **Egoa** (Biriatu). **Egoitzona** < *Egoitz Ona (Baigorri). **Egonlekua** < *Egon Lekua (Azkaine). **Egun On** (Azkaine) | *Egun-on (Hondarribia). **Eguntxinta** < *Egun-chinta (Hondarribia). **Egurrola** (Elizondo). **Eguzki** (Usurbil) < *Eguzki etxea (Irurita). **Eguzkialde** (Almandoz, Amaiur, Elbete, Getxo, Irun eta Lekaroz) < *Eguski-alde (Getxo) < *Egusquialde (Gorliz) < *Eguzki-alde (Andoain). **Eguzkibegi** < *Eguzkibegi (Berriz). **Eguzkieder** (Bergara) < *Eguzki-Eder (Hondarribia). **Eguzkiena** (Getxo). **Eguzkietxe** (Erandio) < *Egusqui-etxe (Mungia). **Eguzki, Eguzkietxea** (Irurita). **Eguzkilore** <

*Eguzki-lore (Burgi). **Eguzkitxoko** < *Eguzki Txoko (Lasarte-Oria). **Eki-zabalean** < *Ekhi Zabalian (Arüe-Ithorrotze-Olhaibi). **Elenarena, Elenaren etxea** (Elizondo). **Eleneberri** (Irun). **Elgarrekin** < *Elgarekin (Arrangoitze). **Elizabide** (Etxebarri). **Elizaitzina** < *Eliza-Aitzinia (Arrueta-Sarrikota). **Elizaondoa** < *Elisa-Ondua (Ezpeize-Ündüreine). **Elordi** (Etxalar). **Elorduina** < *Elorduy-ne (Erandio). **Elortegi** < *Elortegui (Getxo). **Emak Bakea** < *Emaq Bakea (Baigorri). **Emeki-emeki** < *Emeki Emeki (Ezpeleta). **Enararena** (Garralda). **Endoretxe** (Galdakao). **Ene Amentsa** (Jatsu). **Ene Desira** (Arrangoitze). **Erdizka** < *Erdiska (Mugerre). **Erdotzain-Eginoa** < *Erdotzain & Eginoa (Orbaizeta). **Ergoien** < *Ergoyen (Getxo). **Erlegune** (Orbaizeta). **Errazuñea** (Doneztebe). **Erredinena** (Aribe). **Errekaondo** < *Erreca-ondo (Zamudio). **Errekaondoan** < *Erreka ondoan (Arizkun). **Errekaundi** (Goizueta). **Errekazar** (Legasa). **Errekondoa** (Etxalar). **Errezustanea** < *Rezustanea (Usurbil). **Errigain** < *Herrigain (Etxalar). **Errokena** < *Errekone (Lezama). **Errotaondo** < *Errota-ondo (Zamudio) < *Errotondo (Amaieur). **Eskortaldea** (Abaurregaina). **Esperantza** (Makea). **Esperantzaxipia** < *Esperantza txipia (Elizondo). **Etxealai** (Irun, Usurbil) < *Etxe Alai (Lasarte-Oria). **Etxealaia** < *Etxea-Alaia (Getxo). **Etxean Niz** < *Etchean-Niz (Hiriburu). **Etxeargi** (Erandio). **Etxeargia** < *Etxe-argia (Oiartzun). **Etxeurrekoa** < *Echeurrecoa (Mungia). **Etxebe** < *Echeve (Lasarte-Oria). **Etxebitarte** (Lezama). **Etxederra** < *Echeederra (Usurbil) | *Etxe Ederra (Erandio). **Etxegaina** < *Etche Gaina (Arrangoitze). **Etxegoxo** (Etxalar). **Etxelaur** < *Etxe Laur (Irurita). **Etxelore** (Irun). **Etxeluzea** < *Eche Lucia (Bidarte) < *Etxe-luzia (Getxo). **Etxemaitea** < *Etxe Maitea (Etxalar) < *Echemaitea (Usurbil) < *Etxe Maitea (Gorliz) < *EtxeMaitea (Etxalar). **Etxeona** < *Etche Ona (Aiziritze). **Etxepe** (Lezama). **Etxepolit** (Abaurrepea). **Etxetipia** < *Eche Tipia (Barkoxe). **Etxettikia** < *Etche Ttikia (Ahetze). **Etxetxiker** < *Etxe txiker (Burgi). **Etxetxuri** < *Etxe-txuri (Usurbil). **Etxexuria** < *Etche Churia (Ahetze). **Etxezapal** (Getxo). **Etxezuri** (Lezama) < *Etxe-zuri (Getxo). **Etxolaeder** (Irun). **Etxolaurtsoa** < *Etchola Urtxoa (Irisarri). **Euskoizarra** < *Euzko Izarra (Irun). **Euskolorea** < * [Villa] Euzko-lorea (Hondarribia). **Ez Da Goizegi** < *Ez Da Goizegui (Ahetze). **Ez Duk Goizegi** < *Ezduk Goizegi (Arrangoitze). **Ez Kexa** < *Ez-Keza (Itsa-

su). **Ezkerretxea** < *Ezker etxea (Burgi). **Ezpelondo** (Aria). **Ezpondagaña** (Etxalar).

F: Fermin-Lorea < *Fermín Lorea (Abaurregaina). **Fermiñena** (Zubietta). **Frankoetxea** < *Francoechea (Leioa)

G: Gainekoetxea < *Gaineko Etchea (Beskoitze). **Gain-gañean** < *Gain Gaiñean (Irun). **Galtzagorribaita** < *Galzagorri Baita (Senpere). **Ganborena** < *Villa Ganborena (Andoain). **Gangoitienea** (Gorliz). **Garaburuberri** < *Garaburu-berri (Andoain). **Garaibarri** (Bakio). **Garaigana** < *Garai Gane (Lezama). **Garateberria** < *Garate-Berria (Lekorne). **Garateborda** (Doneztebe). **Gardetxea** (Gartzain). **Garmendia** (Elizondo). **Gartxitonea** (Etxalar). **Gatzatxarra** (Getaria). **Gaulan** (Amaiur). **Gaztaneña** < *Gaztan-enea (Azkoitia). **Gaztelualde** (Amaiur). **Gernika** < *Guerrika (Ortzaize). **Geure Etxea** < *Geure-echea (Mungia). **Gloriaren Gutizia** (Oiartzun). **Gobeloki** (Getxo). **Goienetxe** < *Finca Goienetxe (Elizondo), < *Goienetxe etxea (Hiriberri). **Goienetxea** (Amaiur eta Irurita). **Goierra** (Arantza). **Goikoaldatsea** (Etxalar). **Goikogaña** (Lasarte-Oria). **Goizanibarrea** (Donamaria). **Goizargi** (Bardozen eta Elizondo), < *Goiz Argi (Aiziritze, Etxalar eta Irun), < *Goiz-argi (Hondarribia), < *Goiz-argui (Usurbil eta Lezama). **Goizeder** (Irurita), < *Goiz-Eder (Oiartzun). **Goizeguzki** < *Goiz eguzki (Usurbil). **Goizekoiguzkiari** < *Goiseko Iguskiari (Irisarri). **Gorena** (Donibane Lohizune). **Gorordoena** < *Gorordo-ena (Gorliz). **Gorri-gorria** < *Gorri Gorria (Bidarra). **Goxo-goxoa** < *Gocho Gochua (Aloze-Ziboze-Onizegaine). **Goxoki** (Irurita), < *Gochoki (Mugerre). **Gu Hau** < *GuHau (Lasarte-Oria). **Guardarena, Guardaren etxea** (Etxalar). **Gure Aintzane** (Goizueta). **Gure Ametsa** (Arano, Elizondo, Irun, Nabarte eta Oiartzun), < *Gure-Ametsa (Berriz), < *Gure Ametcha (Barkoxe), < *Gure ametsa (Goizueta eta Orbaizeta), < *Gure Ametsa (Lekuine eta Usurbil), < *Gure-ametsa (Hondarribia). **Gure Arte** (Erandio). **Gure Atherbea** (Beskoitze). **Gure Aterpe** (Irun). **Gure Atsedeen** (Irun). **Gure Atsegina** (Oiartzun), < *Gure atsegina (Goizueta), < *Gure-Atseguina (Hondarribia). **Gure Babesa** (Andoain), **Gure Bakea** (Urdiñarbe). **Gure Borda** (Lasarte-Oria). **Gure Desira** (Irisarri). **Gure Doia** < *Gure Doya (Arboti-Zohota). **Gure Egoitza** (Arbona), < *Guregoitza (Itsasu). **Gure Eguzkilore** (Oiartzun). **Gure Erroak** < *Gure erroak

(Orbaizeta). **Gure Etxe Ttikia** (Zuraide). **Gure Etxea** (Lasarte-Oria, Lezama eta Donamaria), < *Gure-echea (Andoain), < *Gure-etxea (Usurbil). **Gure Herria** (Mugerre). **Gure Ideia** < *Gure Ideya (Arnegi). **Gure Itzala** (Oiartzun), < *Gure itzala (Etxalar). **Gure Izarra** (Lasarte-Oria). **Gure Izartxo** (Irun). **Gure Izerdia** (Oiartzun). **Gure Izkina** (Kanbo). **Gure Kabia** (Lasarte-Oria), < *Gure kabia (Oronoz), < *Gure Kabiya (Irun). **Gure Kaiola** < *Gure Kaiola (Hondarribia), < *Gure Kayola (Hiriburu), < *Guré-Kayola (Arrueta-Sarikota). **Gure Kuluxka** < *Gure kuluxka (Iru-rita). **Gure Lana** < *Gure-Lana (Irisarri). **Gure Lanetik** (Irun, Izturitze), < *Gure lanetik (Basusarri). **Gure Lore** (Irun). **Gure Lorea** (Doniztiri). **Gure Lurra** (Lasarte-Oria). **Gure Maitea** < *Gure-Maitea (Hondarribia). **Gure Munduko Atal Txikia** (Lemoiz). **Gure Nahia** (Amorotze-Zokotze eta Elizondo), < *Gure naya (Usurbil), < *Gure-Naia (Hondarribia), < *Gure nahia (Iru-rita). **Gure Ohantzea** < *Gure Ohantzia (Arrangoitze). **Gure Osotxo** (Lasarte-Oria). **Gure Parkea** (Lasarte-Oria). **Gure Patxada** < Gure Patxara (Hondarribia). **Gure Txoko** (Tolosa, Oiartzun), < *Gure txoko (Burgi). **Gure Txokoa** (Arizkun), < *Gure chokoa (Usurbil), < *Gure txokoa (Elizondo). **Gure Txokoan** < *Gure Chokoan (Arrueta-Sarikota). **Gure Xokoa** (Bardoze). **Gurea** (Baigorri). **Gurea Da** < *Guria-Da (Arrangoitze). **Gurena** (Arrangoitze). **Guretzat Ongi** < *Gure Tzat-Ongui (Ezpeleta). **Gurugu** (Getxo). **Gurutze** (Etxalar). **Gurutzeberri** < *Hotel Gurutze Berri (Oiartzun). **Gurutzegorri** < *Gurutze Gorri (Biri-riatu).

H: Haitzaspian < *Haitza Azpian (Azkaine). **Haizealde** < *Haize-Alde (Arrangoitze). **Haizegoa** < *Haize Egoan (Azkaine), < *Haize-Hegoa (Bidarra). **Haizeleku** < *Haize Leku (Ainhoa). **Haizemaruma** < *Aice Maruma (Bidarte). **Haizpea** < *Haitz Pia (Garindaine). **Haritzarte** < *Haritz Artea (Aiherra). **Harribeltza** < *Harri Beltza (Landibarre). **Harriondoa** < *Harri Ondoa (Kanbo). **Harrixuria** < *Harri Churia (Donamartiri). **Harrizaharrak** < *Harri Zaharrak (Irulegi). **Hegialde** < *Héguia Aldé (Amorotze-Zokotze). **Hegiluzea** < *Heguiluzia (Landibarre). **Hegoalde** < *Hego Alde (Arboti-Zohota). **Hemen Bakean** (Basusarri). **Hemen Goxoki** < *Hemen Gotchoky (Mugerre). **Hemen Naiz** < *Hemen-naiz (Arbona). **Hemen Ongi** < *Emen Ongui (Arbona), < *Hemen Ongui (Arrangoitze).

Irurak Bat < *Iruak bat (Oiartzun). **Hirurena** (Biarritz). **Hirukantoin** < *Hiru Kantoin (Mugerre). **Hirusemeak** < *Hiru Semeak (Mugerre). **Hiruzedarriak** < *Hiru Zedarriak (Mugerre). **Hitzemana** < *Hitz Eman (Kanbo). **Hordago** (Arrangoitze).

I: **Iantzienea** (Baztan, Aniz). **Ibaialde** (Orbaizeta). **Ibaialdea** (Ituren). **Ibaiertz** < *Ibai-Ertz (Usurbil). **Ibaiondo** (Etxalar) < *Ybaiondo (Zamudio). **Ibarmendia** < *Ibar Mendia (Mugerre). **Ibarrena** (Armintza). **Ibarretxe** < *Iberreche (Lezama). **Ibarrertx** (Ajangiz). **Ibionxarko etxe-multzoa** < *Ibionxarko etxeak (Orbaizeta). **Igeretxe** (Getxo). **Ignazioenea** (Ituren). **Iguzkibelar** (Mugerre). **Iguzkikoetxea** < *Iguzkiko Etchea (Ahatsa-Altzie-ta-Bazkazane). **Iguzkileku** < *Iguski Leku (Lekuine). **Iguzkirat** < *Iguskirat (Luhuso). **Ikusi Ederra** < *Ikusi EdeRa (Gorliz). **Ikusmendi** (Gartzain). **Ikusteder** (Irun). **Ilargi** (Getaria). **Ilargibai** (Berriz). **Ilargiena** (Getxo). **Indianobaita** (Urdazubi). **Indianoenea** < *Indianoene etxea (Oiartzun). **Ingurueder** < *Inguru eder (Hondarribia). **Iniñonea** (Ituren). **Iparbidea** (Etxalar). **Iparralde** < *Ipar Alde (Beskoitze). **Iparraldea** (Lekaroz). **Iparreatxikia** < *Iparrea txikia (Irurita). **Irati** (Orbara). **Iriberry** (Etxalar). **Iriondo** (Almandoz). **Iruanaiak** < *Hiru anaiak (Goizueta). **Irubide** (Lezama). **Irugarrena** (Getxo). **Irugazteak** < *Iru Gazteak (Oiartzun). **Iruiturri** < *Hiru Iturri (Lekaroz). **Irurak Bat** < *Yrurac bat (Getxo). **Irutxori** < *Iru Txori (Oiartzun). **Ithurrialde** < *Ithuria Alde (Mugerre). **Ithurri-ona** < *Ithurri Ona (Banka). **Itsasbegi** < *Itsas Begi (Getxo). **Itsaslore** (Getaria). **Itsasmendi** < *Itsas-Mendi (Basusarri). **Itsasobista** < *Itsaso Bista (Arrangoitze). **Ituregiko borda** (Erratzu). **Iturri** (Aria), < *Iturria-Etxea (Elizondo). **Iturrieder** < *Yturri-eder (Gorliz). **Iturrietxea** < *Iturri-Echea (Hondarribia). **Iturrikoa** (Almandoz). **Iturriotz** < *Torrea Iturriotz (Oiartzun). **Itxasalde** < *Ichasalde (Getxo). **Itxasbegi** Leioa). **Itxasgana** < *Itxasgane (Getxo), < *Itxas-gane (Leioa). **Itxasoalde** < *Ichaso-alde (Gorliz). **Itxasogana** < *Ichaso gane (Getxo). **Itzalpea** (Elizondo). **Ixil-ixila** < *Ixilixila (Bidarte). **Izargi** (Etxalar). **Izarpe** (Lezama). **Izarra** (Getaria). **Izarrartean** < *Izar Artean (Irun). **Izarrazpi** < *Izar azpi (Usurbil). **Izarreder** (Ornoz) < *Izar Eder (Behaskane-Laphizketa). **Izarrona** < *Izar Ona (Itsasu). **Izarzubi** < *Izar-zubi (Irun). **Izerdigoxoa** < *Izerdi-Gochoa (Ezpeleta).

J: **Jangabarri** < *Yanga-barri (Zamudio). **Jaumesaltsuko borda** (Ituren). **Jauregia** (Elbete). **Jazintena** < *Jacintena (Mungia). **Jesusena** < *Jesus-ena (Armintza). **Joakina** < *Joaquina (Arrieta Artzibar). **Jokiñenea** (Almandoz). **Jolasetaetxea** < *Jolaseta-Etxea (Getxo). **Juanbaita** (Doneztebe). **Juanitaenea** (Irun). **Juantxoenea** (Goizueta). **Justorena** (Mungia).

K: **Kabialde** (Azkoitia). **Kabilaenea** < *Kabila enea (Uztarroze). **Kabixiki** < *Kabi-Chiki (Irun). **Kadaltsoalde** < *Cadalso-alde (Lezama). **Kadaltsobarri** < *Cadalso-barri (Zamudio). **Kaialai** < *Kai Alai (Oiartzun). **Kaialde** (Getxo). **Kaibide** (Getxo). **Kaiertza** (Getxo). **Kaioabia** (Getxo). **Kaminoazpi** < *Camino Aspi (Zamudio). **Karlos-Lorea** < *Karlos Lorea (Abaurregaina). **Katalienea** < *Catali enia (Arbona). **Katuin** (Etxalar). **Kitolis** (Mugerre). **Komensolo** < *Comensolo (Zamudio). **Kontzepzioena** < *Concepcion enea (Usurbil). **Kristinaetxea** < *Cristina-Echea (Getxo). **Kuatronea** < *Cuatronia (Usurbil). **Kukukanta** < *Kuku Kanta (Azkaine). **Kukulazpi** (Burgi). **Kurlinka** (Hondarribia).

L: **Laguntzat** (Arbona). **Lakainalde** (Etxalar). **Laketetxea** < *Laket Echea (Akamarre). **Laketgarri** < *Laket Garri (Hazparne), < *Laket-Garri (Itsasu). **Laketleku** < *Lake Leku (Ainhoa). **Lamsfusena, Lamsfusen etxea** (Etxalar). **Landabarri** < *Landa-barri (Zamudio). **Landabidea** (Landabidea). **Landakoetxea** (Etxalar). **Landalore** < *Landa-Lore (Hondarribia). **Landaorlegi** < *Landa Orlegui (Zamudio). **Landetxea** (Etxalar). **Lanez Sortua** < *Lanes-Ortua (Leioa). **Larrabarri** < *Larra-barri (Leioa). **Larrabegarrena** (Lezama). **Larrabegana** < *Larrabegane (Lezama). **Larraberdi** < *Larrabe-erdi (Lezama). **Larrabetzuena** < *Larrabetzune (Leioa). **Larraburua** (Etxalar). **Larralde** (Bardoze). **Larramendienea** (Irurita). **Larrapilborda** < *Larrapil borda (Etxalar). **Larrarteberria** (Arizkun). **Larratxori** < *Larrachori (Hondarribia). **Larrebidea** < *Larre Bidea (Arrangoitze). **Larreburua** < *Larre Burua (Arrangoitze). **Larregain** (Etxalar). **Larregia** (Etxalar). **Larriu** (Elizondo). **Lastozkoetxea** < *Lastozko etxea (Artzibar). **Lauaizeak** < *Lau Haizeak (Etxalar). **Lauaizetara** < *Lau Hai-zetara (Irun). **Laüaizetara** < *Laü-Aizetara (Basusarri). **Lauaterpe** < *Lau Aterpe (Lasarte-Oria). **Laubide** (Ajangiz). **Laurak Bat** (Lezama). **Leire, Leirena, Leirenekoa, Leiretxea** < *Leyre etxea (Etxebarri). **Lekanda** < *Lecanda (Etxebarri). **Lekuairosa** < *Leku Airosa (Baigorri). **Lekualai** <

*Leku Alai (Oiartzun). **Lekuarin** (Etxalar). **Lekuberri** < *Leku berri (Usurbil). **Lekueder** (Getxo, Goizueta, Elizondo eta Irurita) < *Leku Eder (Lasarte-Oria), < *Leku-eder (Leioa). **Lekuederra** < *Leku-Ederra (Hondarribia). **Lekuona** (Etxalar) < *Lecu-ona (Hondarribia eta Lezama). **Lekuona**, **Lekuonarena**, **Lekuonaenea**, **Lekuonaetxea** < *Lekuona etxea (Goizueta). **Lekupolita** < *Leku Polita (Elizondo). **Lertegi** (Getxo). **Lezetako borda** (Arizkun). **Lilia** (Getaria). **Lintzinborda** (Etxalar). **Lizardibaita** (Lesaka), **Lizarietako benta** (Etxalar). **Loitsuenea** < *Lohitsuenea (Irurita). **Lopekoa** < *Lopekua (Orbaizeta). **Loperena-Muxika** < *Loperena&Muxika (Orbaizeta). **Lorabbarri** < *Lora Barri (Getxo). **Lorearte** < *Lore Arte (Elgorriaga). **Loreartean** < *Lore Artean (Hondarribia). **Loreazabalena** (Abaurrepea). **Lorea-Redin** < *Lorea&Redin (Orbaizeta). **Lorebat** (Irun). **Lorebidea** (Irun). **Loretoki** < *Lore-toqui (Hondarribia). **Lumaberde** < *Luma Berde (Biriatsu). **Lurberri** < *Lur Beri (Azkaine). **Lurraska** (Lurraska). **Lurrederrean** < *Lur-Ederrean (Azkaine). **Lurxuria** < *Lur Churya (Arrangoitze).

M: **Maitena** (Abanto, Elizondo eta Garralda). **Maitenabaita** < *Maite-na-baita (Ziburu). **Maitetxu** < *Maitechu (Luhuso). **Maittona** (Etxalar). **Malakabaita** < *Malaka Baita (Azkaine). **Margaritarena** (Almandoz). **Maridonantonio** (Mungia). **Marijuli** < *Mari Juli (Oiartzun). **Marimanu** (Mungia). **Maripoxaenea** < *Maripoxa-enea (Lezo). **Maritxu** (Irun). **Marcosena** < *Marcosene (Mungia). **Martinaberria** (Arizkun). **Martinauspogindeg** < *Martin Ezpaindeg (Oiartzun). **Marttinena** (Aldude). **Medikuarena**, **Medikuaren etxea** (Etxalar). **Medixola** < *Mendi Xola (Bidarra). **Mendaurpe** (Ituren). **Mendia** (Hiriberri). **Mendiaire** < *Mendi Aire (Azkaine). **Mendialde** (Amaiur eta Etxalar) < *Mendi Alde (Arrangoitze). **Mendiazpi** < *Mendi Axi (Erandio). **Mendibarren** (Erandio). **Mendiberria** < *Mendi Berria (Aldude). **Mendibidea** (Etxalar). **Mendibista** < *Mendi Bista (Ziburu). **Mendibixta** < *Mendi-Bixta (Aiherra). **Mendibixtan** < *Mendi Bichtan (Arboti-Zohota), *Mendi Bixtan (Ezpeleta). **Mendigaina** < *Mendi Gaina (Arbona). **Mendikoairea** < *Mendiko-Airea (Luhuso). **Mendikoetxea** (Orbaizeta). **Mendilore** > *Mendi-Lore (Irun). **Mendiondo** < *Mendi-Ondo (Lezama). **Menditurria** < *Mendi Ituria (Elizondo). **Mendixokoan** < *Mendi Chokoan (Itsasu). **Mendizola**

< *Mendi Sola (Irisarri). **Merionea** (Doneztebe). **Mertxenea** (Amaiur). **Mikelenea** (Elizondo). **Mila Esker** < *Milesker (Senpere). **Mintegiondo** < *Mintegui-ondo (Ajangiz). **Mirenjosune** < *Miren Iosune (Irun). **Motxoenea** < *Mocho-Enia (Aloze-Ziboze-Onizegaine). **Mugalde** < *Muga Alde (Arnegi). **Munagana** < *Muna-gana (Leioa).

N: **Nahi Bezala** (Biriatu), < *Nai Bezala (Behobide). **Nahi Genduena** < *Naigenduena (Usurbil). **Nahi Nuena** (Oiartzun), < *Nahi-Nuena (Azkaine). **Nahi Tokian** (Azkaine). **Narbaro** (Amaiur). **Natienea** < *Natyenea (Ziburu). **Negartiena** (Erandio). **Neguetxea** (Gernika-Lumo). **Nerbioietxea** < *Nervion-Echea (Getxo). **Nere Ametsa** (Lasarte-Oria eta Arizkun). **Nere Kabia** (Gernika-Lumo). **Nere Torrea** (Oiartzun). **Nere Xokoa** (Aiziritze). **Nerea Baita** < *Neria Baita (Oiartzun). **Neskatoenea** < *Neskato-Enea (Azkaine). **Nik Nahi Nuena** < *Nik nahinuena (Leaburu). **Nikola** < *Nicolás (Aribe). **Nikolasenaberria** < *Nikolasene-Berria (Bidarra). **Nire Aitarena** < *Nere Aitana (Oiartzun). **Nire Ametsa** (Gernika-Lumo), < *Nire ametsa (Elizondo). **Nire Etxea** (Getxo). **Nire-nirea** < *Nire-Neria (Hondarribia). * (Senpere), **Noizbait** < *Noiz-Bait (Elizondo). **Nun Hobeki** < *Nun-Hobeki (Arnegi), < *Nun-Hobeky (Ainhoa), < *Nunhobeki (Narbarte).

Ñ: **Ñaorena** (Aria).

O: **Oiara, Oiaraetxea** < *Oiara etxea (Erratzu). **Oiarkoa** (Abaurrepea). **Oihanbidea** < *Oyan Bidea (Arrangoitze). **Oihantxokoa** < *Oyhan Chokoa (Behaskane-Laphizketa). **Oiztarrena** (Zubieta). **Olabarribarri** < *Olabarri-Barri (Lezama). **Olabidea** (Doneztebe). **Olabideko** (Orbaizeta). **Olaeder** (Arizkun). **Olako borda** (Etxalar). **Olatua** < *Olhatua (Haltsu). **Ollarretxe** (Getxo). **Ondartziri** (Getxo). **Onena** (Getxo). **Ongi Da** < *Ongui Da (Ziburu). **Ongi Etorri** (Sunbilla) < *Ongietorri (Andoain), < *Ongui-etorri (Usurbil), < *Ongi etorri (Irun). **Ontsa Gira** < *Ontsa-Gira (Itsasu). **Orai Aski** < *Orai-Aski (Izpura). **Orhoitzapena** (Arrangoitze). **Orialde** (Abaurregaina). **Oroitzapena** (Basusarri). **Orradrerena, Orradrenren etxola** < *Orradrenren etxola (Arizkun). **Okarbi** (Irun). **Otaxko** (Amaiur). **Oteitzenea** (Arraioz). **Otheleku** < *Othe Leku (Biriatu). **Otsobidekoetxea** < *Otsobideko etxea (Abaurregaina).

P: **Pabloenea** (Arantzeta). **Pakea** (Usurbil). **Pardix, Pardixetxea** < *Pardix etxea (Orbaizeta). **Pausalekua** < *Pausa Lekua (Hazparne). **Pausona** < *Pauso Ona (Behobide). **Pelloena** < *Pello ena (Plentzia). **Peñaenea** < Peñaenea (Irun). **Petra, Petraetxea** < *Petra etxea (Burgi). **Pettubero** (Hiriberri). **Politena** (Irun, Lezama). **Primaderakolorea** < *Primaderako Lorea (Senpere).

R: **Rafaelena, Rafaelen etxea** (Aria). **Romanena, Romanen etxea** < *Romanen etxea (Etxalar).

S: **Sagarlore** < *Sagar-Lore (Hondarribia). **Salaburuandia** < *Salaburu handia (Elizondo). **Salbadorarena, Salbadoraren etxea** (Etxalar). **San Jo-seren etxea** < *San Jose Ren Etxia (Getxo). **Santa Klara** < *Santa Clara (Getxo). **Saratzagabari** < *Zarasa-barri (Zamudio). **Sarobe** (Etxalar). **Sarrialde** (Mungia). **Senideartea** (Oiartzun). **Solokoetxe** (Lezama). **Solondo** (Lezama). **Sorlekua** < *Sor Lekua (Ziburu). **Sorlurrean** < *Sor Lurrean (Arnegi). **Soroaldea** (Garralda). **Soroaldekoa** (Garralda). **Sorrogaina** < *Sorrogaina (Basusarri). **Sortabidea** < *Sorta-Bidia (Kanbo). **Sototxiki** < *Soto Txiki (Irun). **Sutegibari** < *Sutegui-barri (Zamudio).

T: **Tokialai** (Tolosa) < *Toki Alai (Azkoitia, Ezkurra eta Lasarte-Oria), < *Toki-Alay (Usurbil). **Tokiargi** < *Toki Argi (Lasarte-Oria). **Tokiarin** (Etxalar). **Tokieder** (Arizkun, Almandoz, Bardoze eta Elizondo) < *Toki Eder (Azkaine, Irun), < *Toki-Eder (Ainhua), < *Toqui Eder (Andoain). **Tokiederra** < *Toqui-ederra (Lezama). **Tokigoxo** < *Toki-Goxo (Irun). **Tokigoxoa** < *Toki Gochua (Ziburu). **Tokiona** (Etxalar) < *Toki Ona (Amorotze-Zokotze), < *Toki-Ona (Hondarribia). **Txapar-Zabaltza** < *Txapar&Zabaltza (Orbaizeta). **Txarantxagoikoa** < *Txarrantxa Alta (Oiartzun). **Txarantxabekoa** < *Txarrantxa Baja (Oiartzun). **Txautxaba** < *Chalet Txau-Txaba (Hondarribia). **Txerbolakoa** (Garralda). **Tximistako borda** (Etxalar). **Tximistondo** (Etxalar). **Txintxinpe** (Artzibar). **Txistu** (Etxalar). **Txokoberri** (Almandoz eta Irurita). **Txokolateroena** < *Chocolateroena (Mungia). **Txokomaite** < *Txoko-maite (Hondarribia). **Txokomaitea** < *Choco-Maitea (Usurbil), < *Txoko maitea (Leaburu). **Txokorik Ederrena** (Irun). **Txokotxiki** < Txoko Txiki (Oiartzun). **Txoriekin** (Etxalar). **Txorienea** (Ajangiz). **Txulaenegoikoa** < Txulaene-Alta (Oiartzun). **Txupetxabari** < Chupecha-barri (Lezama). **Txuri-beltz** (Getaria)

U: **Udondobarri** < *Udondo Barri (Erandio). **Ugaranetxea** < *Ugaran etxea (Azkoitia). **Ugarte-Olaeta** < *Ugarte-eta Olaeta-ren etxia (Gorliz). **Unaia** < *Unaya (Arnegi). **Uramendi** (Etxalar). **Urbazterra** < *Ur-Bas-terra (Hondarribia) < *Hur Baztera (Arnegi). **Urbegia** < *Ur-Beguia (Be-raskoitze). **Urdinbaita** (Lesaka), **Urdoz**, **Urdozetxea** < *Urdoz etxea (Erratzu). **Urepel** (Garralda). **Urgaina** < *Ur Gaïna (Behaskane-Laphizke-ta). **Urgana** < *Urgane (Erandio). **Urgoiti** (Lezama). **Urkidigain** (Geta-ria). **Urkiolaberri** (Getaria). **Urkiondo** (Andoain). **Urkixo**, **Urkixoena**, **Urkixoetxea** < *Urkijo etxea (Getxo). **Urrenabarri** < *Urrena-barri (Le-zama). **Urrutia** < *Urrutia, Casa (Hiriberri). **Urrutikoa** (Abaurregaina). **Urtekoetxea** (Elizondo). **Urtsuondoa** (Arizkun). **Urtxindor** < *Ur-txin-dor (Hondarribia). **Urtzelai** (Etxalar). **Urxoko** < *Ur Choko (Biriatu). **Urziar** < *Ur Ziar (Oiartzun). **Usategi** (Etxalar). **Usozelai** < *Uso Zelai (Ortzaize). **Ustegabea** < *Uste-Gabia (Arrangoitze).

V: **Villa Agirre**, **Agirrena** < *Villa Aguirre (Getxo). **Villa Ainara** > **Ainaraenea** (Hondarribia). **Villa Aizeder** < *Villa Aice Eder (Hondarri-bia). **Villa Anjelitatxo**, **Anjelitatxoenea** < *Villa Angelitacho (Hondar-ribia). **Villa Argia** (Elizondo). **Villa Ariztegi** > **Ariztegienea** (Elizondo). **Villa Donostia** < *Villa Donosti (Gartzain). **Villa Eder** < *Villa-eder (Usurbil). **Villa Ederra** (Getxo). **Villa Elkar** (Irun). **Villa Esperantzaxi-pia** < *Villa Esperanza Txipia (Elizondo). **Villa Izarzuri** < *Villa Izar-Zu-ri (Hondarribia). **Villa Maritxu** (Elizondo). **Villa Ondargain** < *Villa Ondar-gain (Hondarribia). **Villa Paialde** < *Villa Play-alde (Hondarri-bia). **Villa Polita** (Lezama eta Hondarribia). **Villa Txiki** < *Villa-chiqui (Usurbil). **Villa Txingurri** < *Villa Chingurri (Hondarribia). **Villa Ur-kixo** < *Villa Urquijo (Getxo). **Villa Urondo** < *Villa Ur-Ondo (Hon-darribia).

X: **Xindolaberri** (Etxalar). **Xokobia** < *Chocobia (Arbona). **Xokona** < *Choco Ona (Ahetze), < *Choko Ona (Arberatze-Zilhekoa), < *Chokoo-na (Behauze). **Xoko-xokoan** < *Choko Chokoan (Ziburu). **Xoriak Kan-tuz** < *Choriak-kantuz (Ahetze). **Xoriekin** (Arrueta-Sarrikota eta Bardo-ze). **Xorikanta** < *Chori Kanta (Ahetze), < Chori-Kanta (Hazparne). **Xumilenea** (Etxalar).

Z: **Zabala-Bizkai** < *Zabala & Bizkai (Orbaizeta). **Zabalalde** < *Zabal Alde (Lezama). **Zabaldi** (Etxalar). **Zatiberri** < *Zati-berri (Burgi). **Zazpiak Bat** (Irurita). **Zazpihaitzak** < *Zaspi Haitzak (Urdiñarbe). **Zelaia** < *Zelaia Etxadia (Oiartzun). **Zelalalde** (Lezama). **Zelaiardi** < *Zelai-erdi (Burgi). **Zelaieta** < *Celayeta (Lezama). **Zelaietxe** < *Celayeche (Lezama). **Zerua** < *Sherua (Irun). **Zerubide** (Gorliz). **Zokobi** < *Sokobi (Biriatu). **Zoragarri** < *Soragarri (Hondarribia). **Zoriona** (Hondarribia). **Zortziko** (Irun) < * [Villa] Zorcico (Hondarribia). **Zuaitzondo** < *Zuhaitzondo (Elizondo). **Zubialde** (Abanto). **Zubiartea** (Arizkun). **Zubiaurre** (Lezama). **Zubierdi** (Etxalar). **Zubiondo** (Etxalar). **Zubipunta** < Zubi Punta (Izpura). **Zubizarretaenea** (Zizurkil). **Zuhaitzetik** (Arrangoitze). **Zuk eta Nik** < Souk eta Nik (Azkaine). **Zure Etxea** (Irun). **Zurgiñenea** < *Zurgiñenea (Zubietza). **Zurginetxea** (Elizondo).

Bibliografia eta iturriak

a. Liburu eta artikulak

APEZETXEA, P. eta SALABERRI, Patxi (2009). *Etxalarko etxeen izenak*. Etxalar: egileon argitalpena.

BATZUK (2018). *Aezkoako etxeen izenak*. Iruñea: Aezkoako Batzarre Nagusia.

——— (2019). *Artzibarko etxeak- Las casas del Valle de Arce*. Eskirotz: Pamiela.

BIDART, Asier, ETXEBARRIA, A. (2003). *Lezamako Toponimia*. Bilbo: Labayru Fundazioa & Lezamako Udala.

BIDART, Asier, APRAIZ, A. (2006). *Etxebarriko Toponimia*. Bilbo: Labayru Fundazioa & Etxebarriko Udala.

DOIKE ESKUARA TALDEA (2005). *Baztango etxeen telefono gida*. Elizondo: Doike.

EGAÑA ABAD, A. (2014). *Urdulizko Leku-izenak. Toponimia de Urduliz*. Urduliz: Urdulizko Udala.

EIBARKO UDALA, Ego Ibarra Batzordea (1995). *Eibarko Hiri-toponimia*. Onomasticon Vasconiae 13. Bilbo: Euskaltzaindia.

ERDOZIA, Jose Luis (2019). *Etxarri Arana*zko leku-izenak herrigune historikotik kanpo. Iruñea: Nafarroako Gobernua.

EUSKALTZAINDIA (1979). «Bergarako biltzar ondoko erabakiak», *Euskera* aldizkariaren separata, 21-22: 53-57.

FURUNDARENA, Juan Jose (2002). *Hondarribiko toponimia*. Bilbo: Euskaltzaindia.

FURUNDARENA, Juan Jose, ZALDUA, Luis Mari (1996). *Donostiako toponimia*. Donostia: Donostiako Udala & Etnogintza.

GOIKOETXEA, Imanol, LEKUONA, I. (2013). *Oiartzungo toponimia*. Oiartzun: Oiartzungo Udala.

GORROTXATEGI, Mikel (2010). *Getxoko izenak, aldeetxe eta leku izenak. Nombres de caseríos y lugares*. Getxo: Getxoko Udala.

IÑIGO, Andres (1996). *Toponástica Histórica del Valle de Santesteban de Lerin*. Iruñea: Nafarroako Gobernua.

IÑIGO, Andres, REKALDE, Paskual (2018). «Euskal oikonomia Baztan-Bidasoa eremuko lekukotasun historikoen argitan», *Engraxitik Garazira. Izenen misterioa Nafarroan*, Zizur Txikia: Aranzadi, 163-249.

KNÖRR, Henrike, MARTÍNEZ DE MADINA, Elena (2009). *Gasteizko Toponimia I, Hiria*. Onomasticon Vasconiae 27. Gasteiz: Euskaltzaindia.

MINISTÈRE DES POSTES, TÉLÉGRAPHES ET TÉLÉPHONES (1988). *Annuaire officiel des abonnés au téléphone. Pyrénées-Atlantiques, 1988*. Paris : Ministère des postes, télégraphes et téléphones.

PERURENA, Patziku, SALABERRI, Patxi eta ZUBIRI, Juan Jose (2011). *Goi-zuetako etxeen izenak*. Iruñea: Pamiela.

b. Lan argitaragabeak

DIBON, P. (2019). *Bardo*zeko etxe-izen berriak. Txosten argitaratu gabea.

GORROTXATEGI, Mikel (2019). *Etxe-izen berriak*. Txosten argitaratu gabea.

Onomastika batzordekideen ekarria.

c. Interneteko baliabideak

1. ALLIKA, I., URIARTE, B. (2007). *Bermeoko toponimia*.
<http://www.bermeo.org/toponimia/>.
2. EAEko Izendegi Geografiko Ofizialeko datuak. HPS.
<https://www.euskadi.eus/app/eaeko-izendegi-geografikoa/nomenclator/>.
3. *Ttipi-Ttaparen* telefono gida, 2019.
<https://erran.eus/telefono-gida/>.
4. Lesakako Euskara Batzordea. Lesakako etxeen gida.
<http://www.lesaka.eus/wp-content/uploads/2020/12/Lesakako-etxeen-izenak.pdf>.

Onomastika batzordeak 2019ko abenduaren 17an Agurainen onartua,
2020ko azaroaren 24an Bilbon berretsia.